

Oslo Børs' veiledning om rapportering av samfunnsansvar

Bakgrunnen for etableringen av Initiativ for etisk handel (IEH) i år 2000, var avsløringer om at norske selskaper bidro til brudd på menneskerettigheter i sine leverandørkjeder. Samtidig ga bedriftene uttrykk for at de trengte praktisk hjelp til å håndtere denne, for mange, nye problemstillingen.

Målet ble å lage et praktisk ressurscenter, eiet av disse ulike aktørene sammen. Bak sto en erkjennelse av at disse komplekse problemstillingene krever samarbeid mellom flere parter. IEH ble derfor startet av en arbeidsgiverorganisasjon (Virke), fagbevegelse (LO), sivil sektor (Kirkens Nødhjelp) og næringsliv (Coop Norge).

Siden den gang har vi jobbet med flere hundre norske virksomheter. Se våre medlemmer [her](#). I 15 år har vi jobbet for å fremme ansvarlige leverandørkjeder slik at internasjonal handel bidrar til å ivareta menneske- og arbeidstakerrettigheter, bærekraftig utvikling og forsvarlig miljøhåndtering.

Initiativ for etisk handel (IEH) beklager at dette innspillet kommer etter at fristen er utløpt, men håper og mener at Oslo Børs likevel vil ha interesse av våre kommentarer.

Vi mener det er bra at Oslo Børs har tatt initiativet til dette og utkastet framstår som ryddig og oversiktlig. Det er imidlertid svært uheldig at det omdefinierer vesentlighetsprinsippet for hva man skal rapportere på. Vi vil begrense vår kommentar til akkurat dette punktet.

Slik vi forstår utkastets definisjon av vesentlighetsprinsippet vil vi ikke kunne anbefale våre medlemsbedrifter å bruke det, følgelig mener vi at beskrivelsen og forståelsen av vesentlighetsprinsippet må endres i den endelige veiledningen.

Utkastet, som illustrert i figuren på side 6, legger opp til at bedrifter skal prioritere vesentlige temaer som en kombinasjon av 1) Viktighet for selskapets interessenter og 2) viktighet for selskapet, definert som:

- *I hvilken grad påvirker temaet selskapets evne til å lykkes med sine strategiske og forretningsmessige mål?*
- *I hvilken grad påvirker temaet selskapets mulighet til å beskytte sitt omdømme og drive sin virksomhet?*

Vi mener dette ikke er i tråd med FNs veiledende prinsipper næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) som er tydelig på at menneskerettigheter har forrang. FNs retningslinjer, som også er klart uttrykt som Regjeringens politikk i den Nasjonale handlingsplanen for næringsliv og menneskerettigheter fra 2015, er tydelige på at aktsomhetsvurdering med hensyn på menneskerettigheter skal fokusere på faktisk og potensiell negativ påvirkning som virksomheten forårsaker eller bidrar til gjennom egen virksomhet eller bidrar til gjennom sine forretningsforhold. Aktsomhetsvurdering inkluderer videre å rapportere på hvordan slik negativ påvirkning blir håndtert.

Med andre ord åpner ikke UNGP for at vesentlige temaer som inngår i aktsomhetsvurdering og som det skal rapporteres på, defineres ut i fra hva som er viktig for virksomheten.

I UNGP punkt 17 står det følgende om «**Human rights' due diligence**

*17. In order to identify, prevent, mitigate and account for how they address their adverse human rights impacts, business enterprises should carry out human rights due diligence. The process should include assessing actual and potential human rights impacts, integrating and acting upon the findings, tracking responses, and **communicating how impacts are addressed.***

Human rights due diligence:

*(a) Should cover adverse human rights impacts that **the business enterprise may cause or contribute to through its own activities, or which may be directly linked to its operations, products or services by its business relationships;***

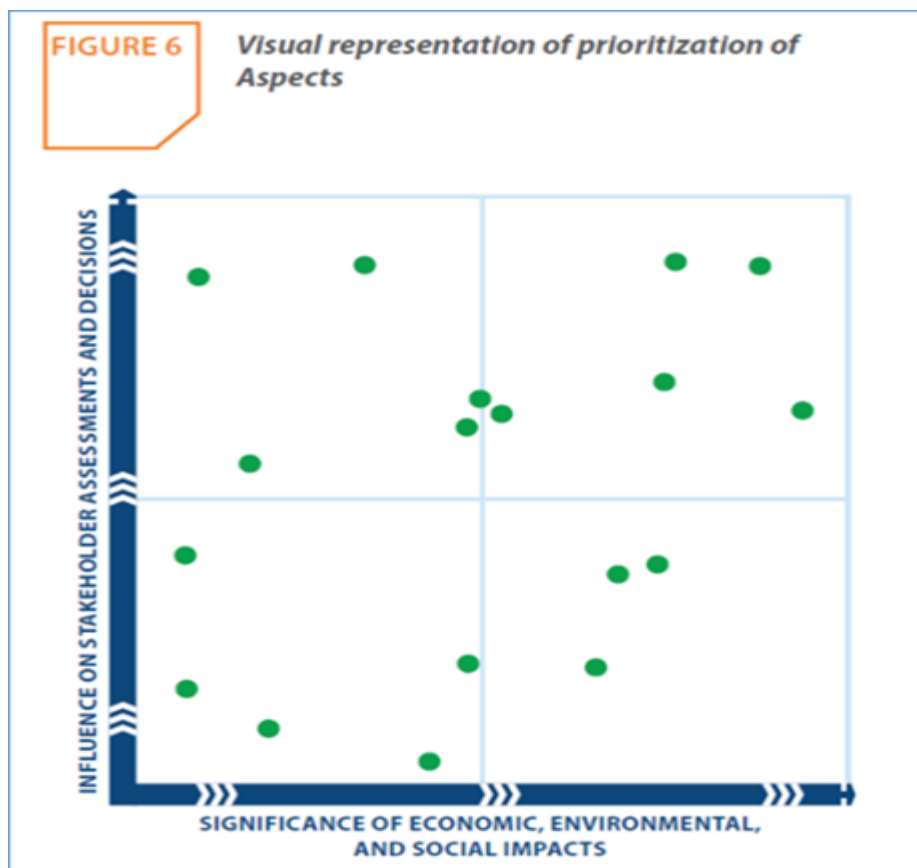
UNGP anerkjenner at det kan være vanskelig å dekke alle enheter i en omfattende verdikjede ved hjelp av aktsomhetsvurdering. I disse tilfellene skal virksomheten identifisere generelle områder der risikoen for negativ påvirkning er størst. Hva som er viktigst for virksomheten er heller ikke her en faktor som skal vektlegges

Fra kommentarene til punkt 17 i UNGP står det videre:

“Where business enterprises have large numbers of entities in their value chains it may be unreasonably difficult to conduct due diligence for adverse human rights impacts across them all. If so, business enterprises should identify general areas where the risk of adverse human rights impacts is most significant, whether due to certain suppliers’ or clients’ operating context, the particular operations, products or services involved, or other relevant considerations, and prioritize these for human rights due diligence”

Se gjerne <http://www.ungpreporting.org/key-concepts/salient-human-rights-issues/> .

Global Reporting Initiative (GRI) er et annet sentralt referansepunkt, hvor IEH var aktivt med i en av arbeidsgruppene som førte fram til GRI 4- versjonen. GRI definerer vesentlighet som kombinasjon av 1) påvirkning på interessenter og 2) grad av negativ økonomisk, sosial og miljømessig påvirkning:

Vi opplever det være svært uheldig dersom Oslo Børs' veiledning blir stående i kontrast til sentrale internasjonale retningslinjer som UNGP. Noe vi ikke tror er intensjonen bak forslaget. Vesentlighetsprinsippet er sentralt, og det er selvsagt ikke slik at vesentlighetsprinsippet er frakoblet omdømme. Dette går ofte hånd i hånd, men hvis en bedrifts interesser er i konflikt med grunnleggende menneskerettigheter, skal sistnevnte ha forrang. Vi erkjenner at dette vil være krevende.

Vi både håper og tror at våre kommentarer er av interesse og bidrar gjerne med ytterligere innspill i det videre arbeidet.

Oslo 25/8-2016

Mvh.

Per N. Bondevik

Daglig leder

Ole Henning Sommerfelt

Seniorrådgiver, rapportering